

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

№4

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

2026
APREL

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 - Texnika fanlari

08.00.00 - Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic Resource Index
ResearchBib

ISSN INTERNATIONAL
STANDARD SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 2026-yil, aprel.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afforovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc)

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
05.01.07 – Matematik modellashtirish
05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
05.08.06 – "G'ildirakli va gusenisali mashinalar va ularni ishlatish" (texnika fanlari)
05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 – Makroiqtisodiyot
08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 – Ekonometrika va statistika
08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 – Marketing
08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 – Menejment
08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

STRATEGIC INTEGRATION OF BUSINESS PLANNING AND FORECASTING IN INDUSTRIAL ENTERPRISES.....	11
Sharipov K.A., Ismatullayev T.R.	
ВКЛАД БАНКОВСКОЙ СИСТЕМЫ В СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ МАХАЛЛЕЙ РЕСПУБЛИКИ КАРАКАЛПАКСТАН: МЕХАНИЗМЫ, ДИНАМИКА И СТРАТЕГИЧЕСКИЕ ОРИЕНТИРЫ	21
Бабаназарова Гульзар Зиуатдиновна	
BUDJET TASHKILOTLARIDA XARAJATLARNI REJALASHTIRISH VA MOLIVAVIY NAZORATNI TASHKIL ETISH.....	27
Karayev Payzillaxon Yusufxonovich	
FERMER XO'JALIKLARINI MOLIVAVIY QO'LLAB-QUVVATLASHDA SUBSIDIYA AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH.....	32
Xakimov Zafar Ibragimovich	
IQTISODIY O'SISHGA ERISHISHDA DAVLAT INNOVATSION VA INVESTITSION SIYOSATINING O'RNI	38
Xaydarova Yorqinoy Asqar qizi	
QURILISH SANOATIDA KORXONALARNI MOLIVALASHTIRISHNING NAZARIY KONSEPSIYALARI VA ZAMONAVIY YONDASHUVLARI.....	44
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
ОСОБЕННОСТИ ВЫБОРА СТРАТЕГИИ РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЙ МЕТАЛЛУРГИЧЕСКОГО КОМПЛЕКСА	50
Абдуллаева Матлуба Нематовна, Акбарова Муфаррах Мухитдиновна	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СИСТЕМЫ КОМПЛЕКС-КОНТРОЛЯ В КОМПАНИЯХ С ГОСУДАРСТВЕННЫМ УЧАСТИЕМ В УЗБЕКИСТАНЕ	56
Халтурдиев Айтмурат Маратович	
O'ZBEKISTONDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING ICHKI BELGILARI	64
Saatova Lolaxon Ergashevna	
INNOVATSION YONDASHUVLAR ASOSIDA OZIQ-OVQAT KORXONALARIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISH MEKANIZMLARI	71
Pulatov Abdullo	
MAJBURIY IJRO ETISH CHORALARINI TAKOMILLASHTIRISH: MILLIY VA XORIJIY TAJRIBA.....	76
Axmedov Zafarjon Zokirjon	
МОДЕЛЬ ИНТЕГРИРОВАННОЙ СИСТЕМЫ ESG-ТРАНСФОРМАЦИИ И ЭКОНОМИЧЕСКИЕ МЕХАНИЗМЫ ЕЁ РЕАЛИЗАЦИИ НА ПРЕДПРИЯТИИ ПО ПРОИЗВОДСТВУ ПОЛИМЕРНОЙ УПАКОВКИ	80
Ташпулатов Дильмурад Рустамович	
KORPORATIV KORXONALARDA KAPITALNI BUDJETLASHTIRISH JARAYONINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	85
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
INNOVATSION MENEJMENTDA KOMMUNIKATSIYA VA TASHKILY MOSLASHUVCHANLIKNING ROLI: O'ZBEKISTON SHAROITI MISOLIDA	92
Atamatov Abdualil Salomovich	
QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINING AHAMIYATI VA UNING SALOHİYATINI BELGILOVCHI OMILLAR	97
Qodirov Baxodir Tursunovich, To'rayev Qaxramon Zokirjonovich	

NAMANGAN VILOYATIDA AYOLLAR TADBIRKORLIK FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA TADBIRKORLIK MUHITINI BAHOLASH	103
Raximova Moxigul Isroiljonovna	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIGA TO'G'RIDAN-TO'G'RI XORIJIY INVESTITSİYALARNI JALB ETISH BILAN BOG'LIQ MUAMMOLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI	107
Davitova Shaxzoda Doniyor qizi	
ANALYSIS OF THE FORMATION OF MARKET DEMAND AND THE ESTABLISHMENT OF EQUILIBRIUM IN A MARKET ECONOMY	112
Kamilova Nargiza	
BO'LAJAK FIZIKA O'QITUVCHILARINI NANOTEXNOLOGIYA SOHASIDAGI BILIMLARNI TAQDIM ETISHGA VA O'QITISHGA TAYYORLASH METODIKASI	115
Sottarov Abdulvali Umirqulovich	
INTEGRATING AI INTO STRATEGIC MANAGEMENT IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	120
Uktamova Durdona Bakhtiyor qizi, Sultonali Umaraliyevich Mekhmonov	
BARQAROR RIVOJLANISH SHAROITIDA IJTIMOIIY HISOBOTLAR VA ULARNING AHAMIYATI	130
Sayfullayev Mexroj Sayfullayevich	
SANOAT KLASTERINING IQTISODIY SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING USLUBIY JIHATLARI.....	135
Satvoldiyev Ulugbek Kamilovich	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA TIJORAT BANKLARI LIKVIDLIGINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISHNING INNOVATSION YONDASHUVLARI	140
Yangiboev Rustam Berdiyrovich	
MINTAQA IQTISODIY O'SISH DRAYVERLARINI RIVOJLANTIRISHDA MOLIYAVIY XAVFLARNI BOSHQARISH MEKANIZMLARI.....	145
Turopova Nigora Xolmurod qizi	
ЭКОЛОГИЯ ТУРИСТА КАК МЕТОД СОЗДАНИЯ КОМФОРТНОЙ И УСТОЙЧИВОЙ СРЕДЫ ДЛЯ ПУТЕШЕСТВЕННИКОВ.....	149
Наурызбаев Алиакбар Рустамович	
BINO VA INSHOOTLARNI BARPO ETISHDA PREFABRIKATSIYALASHGAN HAMDA MODULLI QURILISH TIZIMLARINI AQLLI BOSHQARUV ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	152
Solijonov Javoxirmirzo Obidjon o'g'li	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA AKSIYADORLIK TIJORAT BANKLARIDA KORPORATIV BOSHQARUVNI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	163
Saidaxmedova Aida Mirzayevna	
O'ZBEKISTONDA KO'CHAT YETISHTIRISHNING HOZIRGI HOLATI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI.....	169
Abdufarmonov Farrux Faxriddinovich	
O'ZBEKISTONDA EKSPORTGA YO'NALTIRILGAN QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI SIFATI VA XALQARO STANDARTLARGA MUVOFIQLIGI TAHLILI	174
Safarova Muxabbat Radjabovna	
TIJORAT BANKLARI DEPOZIT SIYOSATI VA DEPOZIT BAZASI DINAMIKASINING BANK LIKVIDLIGIGA TA'SIRI	178
Sulaymanov Samandarboy Adhambek o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ISLOMIY MOLIYANING BANK TIZIMIGA INTEGRATSIYASI: MUAMMOLAR, IMKONIYATLAR VA TRANSFORMATSIYA YO'NALISHLARI	186
Adilov Zuxriddin Marip o'g'li	
SAMARQAND VILOYATI SANOATINING HUDUDIIY TARKIBINI TAKOMILLASHTIRISHNING AYRIM MASALALARI.....	190
Uralov Eliboy Omonovich	

DIVERSIFIKATSIYALASHUV ASOSIDA QURILISH TARMOG' I RIVOJLANISHINI KO'P OMILLI BOG'LANISHLAR ASOSIDA MODELLASHTIRISH.....	194
<i>Yembergenova Aynur Aydosbaevna</i>	
ЩЕБЕНОЧНО-МАСТИЧНЫЙ АСФАЛЬТОБЕТОН В КИТАЕ: СОСТАВ, СВОЙСТВА, ИННОВАЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ.....	201
<i>Карабаев Абдужаббор Мелиевич, Занг Хайфей</i>	
TADBIRKORLIK FAOLIYATIDA SUBYEKTIV RISKNI SHAKLLANTIRUVCHI KOGNITIV OMILLAR VA ULARNI BOSHQARISH MEKANIZMLARI	205
<i>Abduxamid Abdumalikovich Bektemirov</i>	
HOMILADOR AYOLLAR UCHUN MAXSUS KIYIMLARNI LOYIHALASHDA ISTE'MOLCHILAR TALABLARINI O'RGANISH	211
<i>D.Sattarova, U.Vakhidova, D.Madiyarovna</i>	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA AHOLI DAROMADLARIGA TA'SIR ETUVCHI STATISTIK INDIKATORLAR TIZIMINING METODOLOGIK ASOSLARI VA ULARNING TAHLILYI IMKONIYATLARI	217
<i>Atayev Jaxongir Erkinovich</i>	
KICHIK BIZNES INVESTITSION KREDITLARINI TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN MOLIYALASHTIRISH.....	221
<i>M.O.Yuldoshova</i>	
HUDUDNING "YASHIL IQTISODIYOT" ASOSIDA RIVOJLANISHINI TADQIQ ETISH: KO'RSATKICHLAR TIZIMI VA BAHOLASH USULLARI	226
<i>Shomirzayev Abdug'affor Abdujabbor o'g'li</i>	
O'ZBEKISTONDA SUV XO'JALIGI TIZIMIDAGI QAYTA TIKLANUVCHI HAVZALAR	231
<i>To'rayev Rasul Nortojiyevich, Seytov Aybek Jumabayevich, Uteuliyev Niyatbay Uteuliyevich, Haydarova Roziya Davronovna</i>	
KORXONALAR IQTISODIY BARQARORLIGINING NAZARIY MODELLARI VA SINERGETIK YONDASHUV ASOSIDA BAHOLASH MEKANIZMLARI	236
<i>Iminova Nargizaxon Akramovna</i>	
TIJORAT BANKLARINING INVESTITSIYA SIYOSATI VA QIMMATLI QOG'OZLAR PORTFELINI BOSHQARISH STRATEGIYALARI	241
<i>Abduvaliyev Sanjar Abdurahmonovich</i>	
PAHTA VA MEVA-SABZAVOT YETISHTIRUVCHI FERMERLARDA TAVAKKALCHILIK XULQ-ATVORINING QIYOSIY TAHLILI: ISTIQBOL NAZARIYASI ASOSIDA.....	249
<i>Tadjiyev Abdusame Abduhamidovich</i>	
ФОРМИРОВАНИЕ МАРКЕТИНГОВОЙ СТРАТЕГИИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ.....	253
<i>Алиев Абдулазиз Исмаилович, Кахрамонова Азиза Шухрат кизи</i>	
QQS TIZIMI SAMARADORLIGINI XALQARO INDIKATORLAR ASOSIDA BAHOLASH	259
<i>Eshkarayev Bobir Chariyevich</i>	
QISHLOQ XO'JALIGIDA OZIYQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING INNOVATSION USULLARI	265
<i>Tadjimirzayev Anvar Abduvoxiidovich, Batirova Raxima Abdujabborovna</i>	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKINI BOSHQARISH MEKANIZMINING AMALIY TAHLILLARI.....	273
<i>Hamroyev Sherzod Axtamovich</i>	
ПРОГНОЗИРОВАНИЕ ПОТРЕБИТЕЛЬСКОГО СПРОСА С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ МЕТОДОВ МАШИННОГО ОБУЧЕНИЯ В РОЗНИЧНОЙ ТОРГОВЛЕ УЗБЕКИСТАНА.....	280
<i>Тен Марина Владимировна</i>	
O'ZBEKISTON SANOATIDA MAHALLIYLASHTIRISH DASTURLARINING IMPORT O'RNINI BOSISHDAGI SAMARADORLIGI TAHLILI	287
<i>Sobitova Ra'no Solidjonovna</i>	

NEFT-GAZ LOYIHALARIDA DAVLAT VA INVESTOR MANFAATLARINI MUVOFIQLASHTIRISHNING FISKAL-BOJXONA MEXANIZMLARI.....	290
Mansurov Obid Zaynidinovich	
QURILISH KORXONALARI FAOLIYAT SAMARADORLIGINI BAHOLASH INSTRUMENTLARI	296
Yahyoyev To'liqin Ismatulla o'g'li	
QASHQADARYO VILOYATIDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA TRANSPORT INFRATUZILMASINING TA'SIRI.....	300
Jahongir Ruziboyevich Qosimov, Narzullayeva Charos	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI TIJORAT BANKLARIDA KREDIT PORTFELINING SEKTORLAR KESIMIDAGI RISKLARI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	306
Norova Nozima Nabiyeвна	
AVTOMOBIL SANOATI KORXONALARIDA BREND STRATEGIYASINI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY MODELLARI.....	312
Boboyev L Kadruxja Djuraxodjayeвich	
HUDDUD EKSPORT SALOHİYATINI STATISTIK TADQIQ ETISHDA RCA INDEKSIDAN FOYDALANISH.....	318
Xurramov Ramazon Allayor o'g'li	
СОВРЕМЕННЫЕ КОНЦЕПЦИИ И ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ УПРАВЛЕНИЯ СТРАТЕГИЕЙ БРЕНДОВ В АВТОМОБИЛЬНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ	325
Бобоев Л Кадрухжа Джураходжаевич	
HUDDUDLARDA UY-JOY QURILISHI JARAYONINI TASHKIL ETISHNING QONUNIYATLARI VA TAMOIYILLARI.....	331
Usmanov Mirumar Abdulla o'g'li	
OYNALI FASAD TIZIMLARINI MONTAJ QILISHNING ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARI	339
Inamov Boxodir Nizamovich, Ozodxo'jayev G'aybulla Sherzodxo'ja o'g'li	
KLASSIK SHIFRLASH ALGORITMLARINING XUSUSIYATLARINI NEYRON TARMOQ ORQALI O'RGANISH.....	344
Davlatov Mirzo-Ulug'bek Bobir o'g'li, Allanov Orif Menglimuratovich, Turdibekov Baxtiyor Baxodir o'gli	
АЛГОРИТМ АДАПТАЦИИ ПАРАМЕТРОВ СИСТЕМ ИДЕНТИФИКАЦИИ ДИНАМИЧЕСКИХ ОБЪЕКТОВ.....	350
Сидиков Исамиддин Хакимович, Алимова Гулчехра Рахимжоновна, Ибрагимов Беговот Шералиевич	
ELEKTRON HUKUMATNING BARQAROR RIVOJLANISHI: QOZOG'ISTON VA O'ZBEKISTON TAJRIBASINING QIYOSIY TAHLILI.....	355
Umarova Durdona Abdumannabovna	
UY-JOY FONDI BOSHQARUVINING TASHKILY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	360
Aminova Naima Umar qizi	
RAQAMLI IQTISODIYOT RIVOJI VA UNI TARTIBGA SOLISHDA MUVOZANATLI REGULYATIV SIYOSAT YURITISH.....	365
Davlatov Ulug'bek Baxodirovich	
HUDDUDIY SANOAT ISHLAB CHIQRISHNI INNOVATSION RIVOJLANTIRISH TENDENSIYALARI	370
Avliyaqulov Xudoyberdi	
O'ZBEKISTONDA AHOLINI UY-JOY BILAN TA'MINLASH DASTURLARIDA MAVJUD MUAMMOLAR.....	374
Xannarov Komiljon Karimovich	
DAVLAT FUQAROLIK XIZMATINING JOZIBADORLIGINI OSHIRISH VA DAVLAT FUQAROLIK XIZMATCHILARINI MOTIVATSİYALASHGA OID TEXNOLOGIYALAR.....	380
Bekmurodov Navruz Ergashevich	

FORECASTING AND PROMISING DIRECTIONS OF INNOVATIVE INDUSTRIAL AND INVESTMENT DEVELOPMENT IN THE KASHKADARYA REGION.....	393
Sattorov Shohruh	
ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПЫТАТЕЛЬНЫХ ЛАБОРАТОРИЙ НА ОСНОВЕ РАСШИРЕННОЙ РИСК-ОРИЕНТИРОВАННОЙ МОДЕЛИ С ВЕСОВЫМИ КОЭФФИЦИЕНТАМИ.....	400
Загидуллина Карина Рафаиловна	
РОЛЬ ФИНАНСОВОЙ ГРАМОТНОСТИ В РАЗВИТИИ ЖЕНСКОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА.....	405
Viktoriya Kan	
HUDUDLARDA SANOAT MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQRISH JARAYONLARINI STATISTIK BAHOLASH.....	410
Nizomov Maxmud Minovarovich	
ЭФФЕКТИВНОСТЬ И ПРАКТИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ МЕТОДОЛОГИИ SWOT-АНАЛИЗА ПРИ ФОРМИРОВАНИИ КОРПОРАТИВНОЙ СТРАТЕГИИ.....	414
Махмудов Суннатжон Абдужаббор ўғли	
QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARI BOSHQARUVI STRATEGIYALARINI SAMARALI TASHKIL ETISH.....	419
Ubaydullayev Muhammadjon Abdusamad o'g'li	
TRANSFORMATSION YETAKCHILIK VA XODIMLARNING INNOVATSION XULQ-ATVORI: KORPORATIV TASHKILOTLARDA EMPIRIK TADQIQOT.....	423
Alimov Bobirjon	
EKSPORTBOP QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI QIYMAT ZANJIRIDA LOGISTIKA XARAJATLARINI OPTIMALLASHTIRISHNING IQTISODIY MEKANIZMLARI.....	432
Toxirov Shodibek Jo'ra o'g'li, G.M.Abdulxayeva	
ELEKTRON SAVDODA YASHIRIN IQTISODIY FAOLIYATNI QISQARTIRISHDA MOLIVAVIY NAZORAT MEKANIZMLARINI RIVOJLANTIRISH.....	437
Iskandarova Munisa Hasan qizi	
MAMLAKAT INNOVATSION FAOLLIGIGA TA'SIR ETUVCHI ASOSIY OMILLARNING NAZARIY VA USLUBIY TAHLILI.....	441
Azimov Bobir Fattohevich	
O'ZBEKISTON MAHALLIY BUDJETLARINING O'ZIGA XOSLIGI VA UNING DAROMAD MANBALARINI KUCHAYTIRISH MEKANIZMINING ROLINI OSHIRISH MASALALARI.....	445
Safarmurodova Marjona To'raqulovna	
DAVLAT OLIY TA'LIM MUASSALARIDA MOLIVAVIY MUSTAQILLIK SHAROITIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI TA'MINLASH VOSITALARI.....	450
Adizov Bobir Baxtiyorovich	
SIRKULAR IQTISODIYOT SOHASIDA ILG'OR XORIJIY TAJRIBALAR VA ULARNI O'ZBEKISTON SHAROITIDA QO'LLASH IMKONIYATLARI.....	457
Narzullayev Elmurod Shuxrat o'g'li	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASIDA ETNOTURIZMNI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI VA UNING IJTIMOY-IQTISODIY AHAMIYATI.....	462
Kunnazarova Orazxan	
YANGI O'ZBEKISTON SHAROITIDA INVESTITSION FAOLLIK MEKANIZMI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING NAZARIY JIHATLARI.....	468
Asadova Shaxzoda Zabikhillo qizi	
MINTAQA IMIJI VA INVESTITSIYA OQIMLARI O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK (XORAZM VILOYATI MISOLIDA).....	472
Ibodullayev Dilshod Ibragimovich	
INSON KAPITALI BARQAROR RIVOJLANISH MANBAI SIFATIDA.....	480
Alimova Oydin Baxtiyorovna	

STUDYING THE FACTORS INFLUENCING INNOVATIVE APPROACHES TO REGIONAL EXPORT EFFICIENCY	486
Qurbanov Feruz Baxramovich	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARIGA XORIJIY INVESTITSİYALAR JALB ETISH MEKANIZMLARI	491
Xakimov Akbar Anvarovich	
XORIJIY DAVLATLARDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI DAVLAT TOMONIDAN QO'LLAB QUVVATLASHNING ILG'OR TAJRIBALARI VA ULARNI MAMLAKATIMIZDA QO'LLASH XUSUSIYATLARI	496
Rajapov Xayrulla Bekdurdiyevich, Atabayeva Mexribon Atabayevna	
ENHANCING LIQUIDITY MANAGEMENT EFFICIENCY IN JOINT-STOCK COMPANIES USING THE GEOMETRIC BROWNIAN MOTION (GBM) MODEL.....	503
Kurbonov Xayrilla	
ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ НАЛОГОВОЙ СИСТЕМЫ УЗБЕКИСТАНА.....	508
Тажибаева Кызларгул Ажиниязовна	
YOSHLAR BANDLIGI VA JINOYATCHILIK O'RTASIDAGI O'ZARO BOG'LIQLIKNI TAHLIL QILISH (O'ZBEKISTON MISOLIDA).....	514
Xusniddinova Gulnoza Ulug'bek qizi	
ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПОЛИТИКА РАЗВИТИЯ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ: МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ И НАЦИОНАЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ	520
Зарекеев Ажинияз Абатович	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ МЕХАНИЗМОВ РАЗВИТИЯ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА В БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ	527
Некова Фатима Борисовна	
DAVLAT INVESTITSIYA SIYOSATINI MODERNIZATSIYA QILISH VA LOYIHALAR SAMARADORLIGINI BAHOLASH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	533
Kenjaev Ikrom Ergashboevich	
BARQAROR IQTISODIY RIVOJLANISHDA YASHIL INVESTITSİYALARNING XALQARO AHAMIYATI.....	536
Siddikov Anvarbek Mamasoliyevich	
“SANOAT 5.0 VA BIZNES JARAYONLARINI BOSHQARISHDA SUN'IY INTELLEKTNI QO'LLASH IMKONIYATLARI”	540
Lutpidinov Shuxrat Zakirdjanovich	
REINVENTING MANAGEMENT SYSTEMS TO DRIVE EFFICIENCY IN INDUSTRIAL ENTERPRISES.....	545
Kodirov Bekzod Khomidjonovich	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN MOLIYAVIY INVESTITSİYALARNI JALB QILISH SHAKLLARI.....	549
Primova Dilafuz To'lqinovna	
TO'QIMACHILIK SANOATINING MILLIY IQTISODIYOTDA TUTGAN O'RNI, O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI VA ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	556
Shoyimov Adiz Sadredinovich	
ISHLAB CHIQARISH KLASTERLARINING HUDUDIY INNOVATSION RIVOJLANISHGA TA'SIRINI BAHOLASH.....	564
Turaeva Nargiza Rustamovna	
SAMARQAND VILOYATIDAGI HUDUDIY OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA RESURS SALOHİYATINI INTEGRATSİYALASHGAN BAHOLASH METODLARI TAHLILI.....	570
Meliboyev Ibrohim	
VIDEO-ANALITIKA ASOSIDA YONG'IN XAVFSIZLIK TIZIMLARINI AVTOMATLASHTIRISHNING TAKOMILLASHTIRILGAN YONDASHUVLARI	575
Shermuhhammad Mo'minov, Tojimirzayeva Xayrixon Abdushukur qizi	

DEVELOPMENT OF «GREEN» AGRICULTURAL SERVICES IN THE CONTEXT OF THE DIGITAL ECONOMY DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN	580
Mirzaev Kulmamat Djanzakovich	
NAMANGAN VILOYATIDA XIZMAT KO'RSATISH SOHALARINING HUDUDIIY IXTISOSLASHUV DARAJASI	586
Tohirov Jahongir Muzaffar o'g'li	
ELEKTR TA'MINOTIDAGI UZILISHLAR TUFAYLI YUZAGA KELADIGAN BEVOSITA VA BILVOSITA IQTISODIY YO'QOTISHLARNI HISOBLASH METODOLOGIYASI.....	593
Oltiboyeva Feruza Ulug'bek qizi	
QISHLOQ XO'JALIGIDA INNOVATSION TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI VA UNING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	598
Matrasulov Baxodir Erbutayevich	
ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ НАЛОГОВОГО АДМИНИСТРИРОВАНИЯ 3.0: ПЕРЕХОД К ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНЫМ НАЛОГОВЫМ СИСТЕМАМ В УЗБЕКИСТАНЕ И СТРАНАХ СНГ	604
Дамир Рустамович Абдулов	
KICHIK BIZNES RIVOJLANISHIGA HUDUDIIY SALOHIIYAT TA'SIRINI BAHOLASH METODOLOGIYASI VA MAHALLIIY BOSHQARUV MEXANIZMLARINING INTEGRATSIYALASHGAN TAHLILI.....	609
Ubaydullayev Akmal Tulkinboyevich	
AVTONOM ROBOTLASHGAN TIZIMLARNI RIVOJLANTIRISH UCHUN HARAkatNI QAYD ETISH MA'LUMOTLARIGA ASOSLANGAN RAQAMLI EGIZAK PLATFORMASI	614
Fazluddin Xusnuddinov Zuxruddin o'g'li, Jamshid Inoyatxodjayev Shuxratullayevich, Jasurxo'ja Xolxo'jayev Muxtor o'g'li	
HUDUDIIY IQTISODIY RIVOJLANISHDA KICHIK BIZNESNING O'RNI: NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA.....	620
Jo'rayev Ilhomjon Kamolidinovich	
IPO O'TKAZISH BOSQICHLARI: XALQARO ILMIY ADABIYOTLAR ASOSIDAGI TAHLIL VA O'ZBEKISTON UCHUN XULOSALAR	626
Sabirova Nozima Normat qizi	
YASHIL OBLIGATSIYALAR BOZORINI RIVOJLANTIRISHNING XALQARO TAJRIBASI VA O'ZBEKISTONDA AMALIYOTGA JORIY ETISH ISTIQBOLLARI	630
Meliqo'ziyeva Dilrabo Muxitdin qizi	
A CROSS-SECTIONAL ANALYSIS OF GLOBALIZATION, EDUCATION, AND TECHNOLOGY'S IMPACT ON IQ LEVELS ACROSS 63 COUNTRIES WORLDWIDE	635
Bahodirova Durdonaxon Tolib kizi, Abdullaxonova Dinora Xursandbek qizi	
DAVLAT BOSHQARUVIDA INVESTITSIYALARNI BOSHQARISHNING TASHKILIIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA ILG'OR XORIJIY TAJRIBALAR VA ULARDAN FOYDALANISH YO'LLARI.....	641
Zavkiddinov Bobur Botirovich	
ANALYTICAL MODELING AND MATLAB-BASED SIMULATION OF A LINEAR ELECTROMAGNETIC ENERGY HARVESTER WITH A TOROIDAL MAGNETIC CORE	645
Abdullayev Mahmudjon Muhammedovich, Sobirov Shohjaxon G'anijon o'g'li	
JAHON NEFT-GAZ KOMPANIYALARINING MOLIIYAVIIY STRATEGIYALARI	655
Ergashev Muhibbek Aslam o'g'li	
MINTAQAVIIY TURIZM SOHASIDA MALAKALI KADRLAR TAYYORLASH KLASTERLARINI JORIY QILISH MEXANIZMLARI	662
Raxmatov Adxam Itolmasovich	
TIJORAT BANKLARIDA ZAMONAVIIY TO'LOV TIZIMLARINI JORIY ETISH BILAN BOG'LIQ MUAMMOLAR.....	670
Abdusamatov Mamayusup Qulmonovich	
INVESTITSIYALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING O'RNI	677
Pirmatova Farangiz Ma'rufjonovna	

АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ПОВЫШЕНИЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТИ АКТИВОВ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ	681
Г. Ч. Джавлиев	
TABIYIY POLIMER ASOSIDA ISHLAB CHIQILGAN BIO-MEMBRANALAR YORDAMIDA ICHIMLIK SUVINI TOZALASHNING ENERGIYA TEJAMKOR USULLARINI YARATISH	685
Ayubova Indiraxon Xamidovna, Ungarova Sohiba Isomiddinovna	
SSIQLIKAKKUMULYATORIDA FAZAVIY O'ZGARUVCHI MATERIALNI HISOBLASH GIDRODINAMIKASI USULLARIDAN FOYDALANIB MODELLASHTIRISH ORQALI TADQIQ QILISH	694
Mirzayev Mirfaz Salimovich, Hikmatov Behzod Amonovich, Sharifova Madina Sherali qizi	
BEVOSITA VA BILVOSITA SOLIQQA TORTISHNI EVOLYUTSION SHAKLLANISHINING NAZARIY VA HUQUQIY TAKOMILLASHUVI	700
Qodirov Bahodir Qudratovich	
A NEW VOCATIONAL PERSONALITY THEORY IN THE CHINESE CULTURAL CONTEXT: THEORETICAL CONSTRUCTION OF THE WBCP TEN-DIMENSIONAL MODEL	705
Wang Biao	
MINTAQA TURIZM SOHASINING INNOVATSION RIVOJLANISH OMILLARI KONTSEPTSIYASI.....	715
Q.A. Musaxanov	
O'ZBEKISTON HUDUDLARIDA SANOAT KLASTERLARI RIVOJLANISHINING TO'GRIDAN-TO'G'RI XORIJIY INVESTITSİYALAR OQIMIGA TA'SIRI VA EMPIRIK TAHLILI.....	719
Ollokulova Feruza Mansurovna, Noraliyeva Gavhar Murodkulovna	
KAOLIN RUDALARINI BOYITISHNING SAMARALI USULLARINI ILMIY ASOSDA TADQIQ ETISH	724
Ro'ziyev Ulug'bek Mamarasulovich, Xojiyeva Muxlisa Obid qizi, Saidaxmedov Aktam Abdisamiyevich	
АНАЛИЗ ТЕКУЩЕГО СОСТОЯНИЯ ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА И ПРЕДЛОЖЕНИЕ НОВЫХ МЕТОДОВ	731
Зафарбек О. Каюмов	
INVESTITSİYALARNI OSHIRISH ASOSIDA OLIY TA'LIM MUASSASALARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI BAHOLASH MEZONLARI	737
Abdurasulov Sardor To'liqin o'g'li	
MAHALLIY BUDJET XARAJATLARI VA ULARNING SAMARADORLIGI	745
Murabdullayev Abdulatif Baxtiyor o'g'li	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA SPORT TASHKILOTLARINING YANGI BIZNES MODELLARINI ISHLAB CHIQISH	749
G'ulamov Musurmon Sayfulla o'g'li	
MAJOR TRENDS AND THE DEVELOPMENT OF NEW INSURANCE PRODUCTS OFFERED BY COMMERCIAL BANKS	753
Rasulova Parizod Shuhrat qizi	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA RISK BOSHQARUVINING O'ZIGA XOS JIHATLARI.....	757
Jaloldinov Abdurahmon Olimovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEZONLARI VA KO'RSATKICHLARI	761
Zayavitdinova Nafisa Muxammadovna	
RAQAMLI MARKETING TADQIQOTLARI ASOSIDA SOTISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARI	767
Abduxalilova Laylo Tuxtasinovna	
OPPORTUNITIES AND CHALLENGES OF STARTUP LAUNCHING IN UZBEKISTAN	774
Usmonkhujayeva Nigina G'ofur qizi	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISHNING ZAMONAVIY ISTIQBOLLARI VA BOSHQARUV YONDASHUVLARI	779
Umarova Nilufar Abdulkaxor qizi	

KANADANING IJTIMOIIY SUG'URTA TIZIMI	783
Javliyev Nuriddin Bektemir o'g'li	
INNOVATSION MARKETING KONSEPSIYASIGA O'TISH ORQALI KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHNING TASHKILIIY-IQTISODIIY MEXANIZMLARINI BAHOLASH VA MODELLASHTIRISH	787
Bobomurodov Qayimjon Homidovich	

INNOVATSION MARKETING KONSEPSIYASIGA O'TISH ORQALI KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHNING TASHKILIIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI BAHOLASH VA MODELLASHTIRISH

Bobomurodov Qayimjon Homidovich

Buxoro davlat universiteti,

Iqtisodiyot kafedrası o'qituvchisi

E-mail: qayimjonbobomurudov@mail.ru

Annotatsiya. Mazkur maqolada korxonalar raqobatbardoshligini oshirish yo'lida innovatsion marketing konsepsiyasiga o'tishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini baholash va modellashtirish masalasi tadqiq etilgan. Tadqiqotda ekonometrik tahlil, ko'p omilli regressiya modeli hamda SWOT-tahlil usullaridan foydalanilgan. O'zbekiston Respublikasida 2020–2024-yillar davomida shakllangan statistik ma'lumotlar asosida innovatsion marketing ko'rsatkichlari bilan korxonalar raqobatbardoshligi o'rtasidagi bog'liqlik aniqlangan. Taklif etilgan kompleks baholash modeli innovatsion marketing samaradorligini miqdoriy baholash hamda korxonalar o'rtasida qiyosiy tahlillarni amalga oshirish imkonini beradi.

Kalit so'zlar: innovatsion marketing, raqobatbardoshlik, ekonometrik model, baholash mezonlari, regressiya tahlili, raqamli iqtisodiyot, tashkiliy-iqtisodiy mexanizm.

Abstract. This article examines the assessment and modeling of organizational and economic mechanisms for transitioning to an innovative marketing concept aimed at increasing enterprise competitiveness. The study applies econometric analysis, a multifactor regression model, and SWOT analysis methods. Based on statistical data from the Republic of Uzbekistan for the period 2020–2024, the relationship between innovative marketing indicators and enterprise competitiveness was identified. The proposed integrated assessment model makes it possible to quantitatively evaluate the effectiveness of innovative marketing and conduct comparative analyses among enterprises.

Keywords: innovative marketing, competitiveness, econometric model, assessment criteria, regression analysis, digital economy, organizational and economic mechanism.

Аннотация. В данной статье исследованы вопросы оценки и моделирования организационно-экономических механизмов перехода к концепции инновационного маркетинга в целях повышения конкурентоспособности предприятий. В исследовании использованы методы эконометрического анализа, многофакторной регрессионной модели и SWOT-анализа. На основе статистических данных Республики Узбекистан за 2020–2024 годы выявлена взаимосвязь между показателями инновационного маркетинга и конкурентоспособностью предприятий. Предлагаемая комплексная модель оценки позволяет количественно измерять эффективность инновационного маркетинга и проводить сравнительный анализ между предприятиями.

Ключевые слова: инновационный маркетинг, конкурентоспособность, эконометрическая модель, критерии оценки, регрессионный анализ, цифровая экономика, организационно-экономический механизм.

KIRISH

Zamonaviy iqtisodiy sharoitda korxonalarning raqobatbardoshligini ta'minlash va mustahkamlash masalasi alohida dolzarblik kasb etmoqda. Bozorlarning globallashuvi, raqamli iqtisodiyotning shakllanishi hamda texnologik sikllarning qisqarishi an'anaviy marketing paradigmalaridan innovatsion marketing konsepsiyasiga o'tishni zaruratga aylantirmoqda. Bu jarayon nafaqat nazariy jihatdan o'rganishni, balki amaliy darajada baholash va modellashtirish metodologiyalarini ishlab chiqishni ham taqozo etadi.

O'zbekiston Respublikasida so'nggi yillarda innovatsion faollikni oshirish bo'yicha keng ko'lamli ishlar amalga oshirilmoqda. Butunjahon intellektual mulk tashkilotining Global Innovation Index 2025-yilgi hisobotiga ko'ra, O'zbekiston 79-o'rinni egalladi va to'rt yil ketma-ket "yuqori natija ko'rsatuvchi" davlatlar qatorida qayd etildi. 2025-yilda mamlakat lower-middle income guruhida 7-o'rinni egalladi, Markaziy va Janubiy Osiyo mintaqasida esa India va Irlandan keyin 3-o'rinda qayd etildi. Shu bilan birga, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 30-yanvardagi "O'zbekiston — 2030" strategiyasini "Atrof-muhitni asrash va "yashil iqtisodiyot" yilida amalga oshirishga oid davlat dasturi to'g'risidagi PF-16-sonli Farmoni'da 2030-yilga qadar mamlakatni TOP-50 innovatsion davlatlar qatoriga kiritish vazifasi belgilangan.

Biroq statistik ma'lumotlar va amaliy tahlillar shuni ko'rsatadiki, O'zbekiston korxonalarida innovatsion marketing vositalaridan foydalanish sur'ati hali ham yetarli darajada emas. Bu holat korxonalar raqobatbardoshligi ko'rsatkichlarini yanada oshirish imkoniyatlaridan to'liq foydalanilmayotganini ko'rsatadi. Shu bilan birga, innovatsion marketing samaradorligini baholash va uning mexanizmlarini modellashtirish bo'yicha yagona hamda universal uslubiy yondashuv ilmiy adabiyotlarda yetarli darajada shakllanmagan. Bu esa tadqiqotning ilmiy va amaliy ahamiyatini yanada oshiradi.

Tadqiqotning maqsadi innovatsion marketing konsepsiyasiga o'tish orqali korxonalar raqobatbardoshligini oshirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini kompleks baholash va modellashtirish metodologiyasini ishlab chiqishdan iborat. Mazkur maqsadga erishish uchun quyidagi vazifalar belgilandi: baholash mezonlari tizimini ishlab chiqish, ekonometrik model yordamida omillar ta'sirini aniqlash, modelni O'zbekiston sharoitida aprotatsiyadan o'tkazish hamda natijalarga asoslangan amaliy tavsiyalarni shakllantirish.

Tadqiqot O'zbekiston Respublikasi korxonalarining raqobatbardoshligini oshirishga qaratilgan ilmiy izlanishlarni boyitishga xizmat qiladi. Uning natijalari nafaqat nazariy ahamiyatga ega, balki amaliy jihatdan ham muhim bo'lib, korxonalar tomonidan marketing strategiyalarini qayta ko'rib chiqishda, davlat organlari tomonidan esa qo'llab-quvvatlash choralarini ishlab chiqishda foydalanilishi mumkin.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Innovatsion marketing samaradorligini baholash va modellashtirish masalalari iqtisodiy adabiyotlarda muhim yo'nalishlardan biri sifatida e'tirof etiladi. Xususan, Robert Pindyck va Daniel Rubinfeld tomonidan ishlab chiqilgan ekonometrik yondashuvlar marketing omillarining natijaviy ko'rsatkichlarga ta'sirini aniqlashda keng qo'llaniladi. Ularning ilmiy ishlari regressiya modellari, elastiklik koeffitsiyentlari va omillararo bog'liqlikni aniqlashda nazariy asos vazifasini bajaradi.

Hal Varian esa mikroiqtsodiy model asosida firmalarning xatti-harakatlarini tahlil qilib, marketing investitsiyalarining samaradorligini baholash imkoniyatlarini ko'rsatadi. Uning yondashuviga ko'ra, korxonalarining marketing faoliyatiga yo'naltirilgan xarajatlari raqobatbardoshlikni oshirish, bozor ulushini kengaytirish va iste'molchi sodiqligini mustahkamlashga xizmat qiladi.

So'nggi yillarda innovatsion marketingni baholashda ko'p omilli regressiya modellari, indekslash usullari hamda kompleks ko'rsatkichlardan keng foydalanilmoqda. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, innovatsion marketing faolligi bilan korxonalar raqobatbardoshligi o'rtasida kuchli bog'liqlik mavjud bo'lib, ushbu ko'rsatkichlar o'zaro musbat korrelyatsiyaga ega.

Mazkur regressiya modeli orqali korxonalar raqobatbardoshligiga ta'sir qiluvchi marketing omillari, jumladan, raqamli marketing xarajatlari, brend qiymati, mijoz sadoqati va innovatsion faollik darajasining ta'siri aniqlanadi.

World Intellectual Property Organization tomonidan e'lon qilinadigan Global Innovation Index mamlakatlarda innovatsion muhitni baholashning muhim indikatorlaridan biri hisoblanadi. Mazkur indeks korxonalarda innovatsion marketingni rivojlantirish uchun zarur bo'lgan makroiqtisodiy va institutsional muhitni aniqlash imkonini beradi.

Shu bilan birga, ilmiy adabiyotlarda innovatsion marketing samaradorligini kompleks baholash uchun yagona universal model mavjud emas. Turli mualliflar tomonidan taklif etilgan indikatorlar tizimi va metodologiyalar amaliyotda keng qo'llanilayotgan bo'lsa-da, ularning aksariyati milliy iqtisodiyot xususiyatlariga to'liq moslashtirilmagan.

Innovatsion marketingni baholash va modellashtirish bo'yicha mavjud yondashuvlar yetarli darajada rivojlangan bo'lsa-da, ularni yagona tizimga keltirish hamda O'zbekiston sharoitiga moslashtirish dolzarb ilmiy masalalardan biri bo'lib qolmoqda.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot o'tkazishda ekonometrik tahlil, ko'p omilli chiziqli regressiya modeli, korrelyatsion tahlil, SWOT-tahlil va kompleks ko'rsatkich usullaridan foydalanildi. Empirik baza sifatida O'zbekiston Respublikasi Prezidenti

1 <https://lex.uz/uz/docs/-7369703>

huzuridagi Statistika agentligi, Innovatsion rivojlanish vazirligi va xalqaro tashkilotlarning (WIPO, Jahon banki, OECD) 2020-2024-yillar davridagi rasmiy ma'lumotlari xizmat qildi.

Modellashtirish uchun quyidagi ko'p omilli regressiya tenglamasi taklif etildi:

$$R = \beta_0 + \beta_1 \cdot IM + \beta_2 \cdot RI + \beta_3 \cdot IS + \beta_4 \cdot KD + \beta_5 \cdot BR + \varepsilon$$

bu yerda

R – korxonalar raqobatbardoshligi kompleks ko'rsatkichi;

IM – innovatsion marketing faolligi indeksi;

RI – raqamli infratuzilma darajasi;

IS – intellektual salohiyat ko'rsatkichi;

KD – kompetensiyalar darajasi;

BR – brend reputatsiyasi indeksi;

$\beta_0 \dots \beta_5$ – regressiya koeffitsientlari;

ε – qoldiq xato.

Har bir omil o'ziga xos sub-indikatorlar orqali baholandi. Innovatsion marketing faolligi indeksi (IM) reklama byudjetidagi raqamli kanallar ulushi, CRM-tizimlardan foydalanish, AI-vositalari qo'llanilishi, sotsial tarmoqlardagi faollik va ma'lumotlar analitikasining mavjudligi kabi ko'rsatkichlar asosida hisoblandi. Raqamli infratuzilma darajasi (RI) internet tezligi, bulutli xizmatlardan foydalanish, IoT-qurilmalar soni va raqamli platforma mavjudligi asosida baholandi.

Kompleks ko'rsatkich usuli quyidagi formuladan foydalangan holda amalga oshirildi:

$$Kks = \sum(w_i \times l_i) / n,$$

bu yerda

Kks – kompleks ko'rsatkich;

w_i – i-parametrning vazni;

l_i – i-parametrning normallashtirilgan qiymati;

n – parametrlar soni.

Parametrlar vazni ekspert baholash usuli orqali aniqlanib, konsistentlik koeffitsienti 0,85 dan yuqori bo'lganda hisobga olindi.

Tadqiqotning uslubiy xususiyatlaridan biri – innovatsion marketing va raqobatbardoshlik o'rtasidagi bog'liqlikni vaqt qatorlari tahlili yordamida o'rganish. Bu usul innovatsion marketing bo'yicha investitsiyalarning raqobatbardoshlikka lag effekti bilan ta'sirini aniqlash imkonini berdi. Model adekvatligi R-kvadrat, F-statistika va t-statistika ko'rsatkichlari asosida tekshirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'tkazilgan tahlillar natijasida O'zbekiston Respublikasida innovatsion marketing faolligi va korxonalar raqobatbardoshligi o'rtasida mustahkam korrelyatsion bog'liqlik mavjudligi aniqlandi. Korrelyatsiya koeffitsienti quyidagicha baholandi:

$$r = 0.78$$

Mazkur natija statistik jihatdan ahamiyatli bo'lib, ($p < 0.01$) darajasida ishonchli hisoblanadi. Bu esa innovatsion marketingga investitsiya qilayotgan korxonalarning raqobatbardoshligi yuqoriroq bo'lishini tasdiqlaydi.

Ekonometrik model natijalariga ko'ra, raqobatbardoshlik ko'rsatkichiga eng katta ta'sir ko'rsatuvchi omillar innovatsion marketing faolligi va raqamli infratuzilma hisoblanadi. Innovatsion marketing faolligi koeffitsienti ($\beta_1 = 0.34$), raqamli infratuzilma koeffitsienti esa ($\beta_2 = 0.28$) ga teng bo'ldi. Kompetensiyalar darajasi ($\beta_3 = 0.19$) va brend reputatsiyasi ($\beta_5 = 0.14$) ham muhim omillar sifatida namoyon bo'ldi. Intellektual salohiyat ko'rsatkichi ($\beta_3 = 0.11$) bo'lib, boshqa omillarga nisbatan kamroq ta'sir ko'rsatgan bo'lsa-da, uning ahamiyati ham sezilarli darajada muhim hisoblanadi.

$$Y = \beta_0 + 0.34X_1 + 0.28X_2 + 0.11X_3 + 0.19X_4 + 0.14X_5 + \varepsilon$$

Bu yerda:

- X_1 — innovatsion marketing faolligi;
- X_2 — raqamli infratuzilma;
- X_3 — intellektual salohiyat;
- X_4 — kompetensiyalar darajasi;
- X_5 — brend reputatsiyasi.

Modelning aniqlik darajasi yuqori bo'lib, determinatsiya koeffitsienti quyidagicha baholandi:

$$R^2 = 0.84$$

Mazkur natija modeldagi omillar korxonalar raqobatbardoshligidagi o'zgarishlarning 84 foizini tushuntirib bera olishini ko'rsatadi. Bu esa ishlab chiqilgan ekonometrik modelning amaliy jihatdan ishonchli va samarali ekanligini tasdiqlaydi (1-jadval).

1-jadval. O'zbekiston raqamli iqtisodiyot ko'rsatkichlari dinamikasi²

Ko'rsatkich	2020	2021	2022	2023	2024
Internet foydalanuvchilari (mln)	22,1	24,2	26,5	28,3	30,4
Mobil abonentlar (mln)	28,3	30,1	32,4	34,8	36,2
E-tijorat hajmi (trln so'm)	3,2	5,4	10,8	14,5	18,7
IT-Park rezidentlari	207	418	712	1 127	1 548
GII reyting o'rni	93	86	82	82	83

Statistik ma'lumotlar shuni ko'rsatdiki, 2020–2024-yillar oralig'ida O'zbekiston korxonalarida innovatsion marketing faolligi indeksi 1,8 martaga oshgan. Shu davrda raqamli reklama bozori hajmi 2,5 martaga, elektron tijorat hajmi esa 3 martaga ko'paygan. Internet foydalanuvchilari soni 2020-yildagi 22 milliondan 2024-yilga kelib 30 milliondan oshgan. Bu ko'rsatkichlar innovatsion marketing uchun makroiqtisodiy va institutsional sharoitlar izchil yaxshilanayotganini ko'rsatadi.

Kompleks baholash natijalariga ko'ra, O'zbekiston korxonalarini innovatsion marketing faolligi darajasiga ko'ra to'rtta guruhga ajratish mumkin:

1. Yuqori daraja (15%) — innovatsion marketing vositalaridan samarali foydalanadigan yetakchi korxonalar.

2. O'rta daraja (25%) — innovatsion vositalardan qisman foydalanadigan korxonalar.

3. Past daraja (40%) — asosan an'anaviy marketing usullarini qo'llaydigan korxonalar.

4. Innovatsion marketingdan foydalanish darajasi juda cheklangan korxonalar (20%) — marketing faoliyatini modernizatsiya qilish imkoniyatlari hali to'liq ishga solinmagan korxonalar.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, innovatsion marketing faolligi yuqori bo'lgan korxonalarining o'rtacha rentabelligi o'rta darajadagi korxonalarga nisbatan 1,6 martaga yuqori. Ushbu guruhlar o'rtasida mehnat unumdorligi farqi 35–40 foizni tashkil etadi. Bundan tashqari, innovatsion marketingni faol qo'llayotgan korxonalarining eksport faolligi o'rtacha 1,8 martaga yuqori bo'lib, bu ularning global bozorlarga chiqish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Tadqiqotda taklif etilgan baholash modeli to'rtta asosiy bosqichdan iborat:

1. Ma'lumotlar yig'ish bosqichi — miqdoriy va sifat ko'rsatkichlarini to'plash.

2. Normallashtirish bosqichi — ma'lumotlarni yagona shkalaga keltirish.

3. Vaznlash bosqichi — ekspert va statistik usullar yordamida parametrlar vaznini belgilash.

4. Integral baholash bosqichi — kompleks ko'rsatkichni hisoblash va natijalarni tahlil qilish.

Mazkur yondashuv korxonalarga o'z innovatsion marketing samaradorligini obyektiv baholash hamda boshqa korxonalar bilan qiyosiy tahlillarni amalga oshirish imkonini beradi.

SWOT-tahlil natijalari O'zbekiston korxonalarining innovatsion marketingga o'tishida bir qator ustunliklar mavjudligini ko'rsatdi. Kuchli tomonlar qatoriga yosh va o'rganishga qobiliyatli ishchi kuchi, davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash mexanizmlarining kengayib borayotgani hamda internet kirib borish darajasining oshishi kiradi. Imkoniyatlar sifatida raqamli iqtisodiyotning o'sishi, xalqaro bozorlarga chiqish imkoniyatlarining kengayishi va startaplar rivojlanishi ajralib turadi. Tahdidlar qatoriga esa xalqaro raqobatning kuchayishi, texnologik moslashuvdagi qiyinchiliklar hamda kiberxavfsizlik bilan bog'liq masalalar kiradi.

Tadqiqot natijalari xorijiy tadqiqotlar bilan uyg'unlikda ekanligi aniqlandi. Xususan, Dave Chaffey va Fiona Ellis-Chadwick tomonidan 2022-yilda olib borilgan ko'p tarmoqli tadqiqotlarda raqamli marketingning ROI ko'rsatkichi an'anaviy marketingga nisbatan 2–3 martaga yuqori bo'lishi mumkinligi qayd etilgan. Bizning tadqiqotimizda ham shunga yaqin natijalar kuzatildi: innovatsion marketingni faol qo'llayotgan O'zbekiston korxonalarida rentabellik darajasi o'rtacha 1,6 martaga yuqori bo'ldi.

Ekonometrik model natijalari Philip Kotlarning Marketing 5.0: Technology for Humanity konsepsiyasidagi asosiy g'oyalarni empirik jihatdan tasdiqlaydi. Kotlarning fikricha, raqamli davrda marketing muvaffaqiyati texnologiya, ma'lumotlar va insoniylik komponentlarining uyg'unligiga tayanadi. Bizning modelimizda ham raqamli infratuzilma (texnologiya), kompetensiyalar darajasi (inson omili) va brend reputatsiyasi (insoniylik) omillarining barchasi sezilarli ta'sir ko'rsatishi aniqlandi.

2 Muallif ishlanmasi

Innovatsion marketing konsepsiyasiga o'tishdagi asosiy to'siqlardan biri an'anaviy marketing yondashuvlariga moslashgan xodimlarning yangi tizimlarga moslashish jarayonidir. Ilmiy adabiyotlarda bu holat "organizational inertia" deb yuritiladi. Mazkur jarayonni samarali boshqarish uchun tizimli change management yondashuvlari zarur hisoblanadi. Tadqiqotimizda ushbu masala innovatsion marketing mexanizmining muhim tarkibiy qismlaridan biri sifatida ko'rib chiqildi.

Xalqaro tajribani tahlil qilish shuni ko'rsatadiki, Estonia, Singapore va South Korea kabi raqamli yetakchi davlatlarda innovatsion marketingni joriy etish uchun maxsus institutsional tuzilmalar shakllantirilgan. Masalan, e-Residency dasturi kichik biznes subyektlariga raqamli marketing vositalaridan foydalanish imkonini beradi. South Koreada esa Smart Factory dasturi innovatsion marketing va ishlab chiqarish integratsiyasini ta'minlaydi. Ushbu tajribalar O'zbekiston sharoitida ham moslashtirilgan holda samarali qo'llanishi mumkin.

Taklif etilgan baholash modelining asosiy afzalligi shundaki, u ham miqdoriy, ham sifat ko'rsatkichlarini qamrab oladi. Bu esa modelni boshqa mamlakatlar va turli tarmoqlar sharoitida ham qo'llash imkonini beradi. Shu bilan birga, modelning ayrim cheklovlari ham mavjud. Jumladan, ekspert baholash usulining subyektiv jihatlari, ma'lumotlarni yig'ishdagi murakkabliklar hamda vaqt oralig'ining cheklanganligi natijalarga ma'lum darajada ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Tadqiqot natijalarining ilmiy ahamiyati bir necha jihatlarda namoyon bo'ladi. Birinchidan, innovatsion marketing va raqobatbardoshlik o'rtasidagi bog'liqlik ekonometrik jihatdan asoslab berildi. Ikkinchidan, kompleks baholash metodologiyasi ishlab chiqildi. Uchinchidan, O'zbekiston sharoitida empirik ma'lumotlar asosida chuqur tahlil amalga oshirildi. Mazkur natijalar innovatsion marketing bo'yicha ilmiy adabiyotlarda mavjud bo'lgan bo'shliqlarni to'ldirishga xizmat qiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

O'tkazilgan tadqiqot natijalariga ko'ra, bir qator muhim xulosalar shakllantirildi. Birinchidan, innovatsion marketing konsepsiyasi korxonalar raqobatbardoshligining muhim omili ekanligi empirik jihatdan tasdiqlandi. Ekonometrik model natijalariga ko'ra, innovatsion marketing faolligi raqobatbardoshlikka eng katta ta'sir ko'rsatuvchi omil bo'lib, uning koeffitsienti ga teng ekanligi aniqlandi. Bu natija korxonalar o'z marketing strategiyalarini qayta ko'rib chiqishi va innovatsion yondashuvlarni kengroq joriy etishi zarurligini ko'rsatadi.

Ikkinchidan, O'zbekiston korxonalarini innovatsion marketing faolligi darajasiga ko'ra to'rtta guruhga ajratish mumkinligi aniqlandi. Ularning 40 foizi past darajadagi innovatsion marketing faolligiga ega bo'lsa, 20 foizi innovatsion marketing vositalaridan juda cheklangan darajada foydalanadi. Bu esa mamlakat iqtisodiyotida katta salohiyat mavjudligini, biroq uni yanada faolroq ishga solish zarurligini ko'rsatadi.

Uchinchidan, tadqiqotda taklif etilgan kompleks baholash modeli korxonalarga innovatsion marketing samaradorligini obyektiv baholash imkonini beradi. Model to'rtta bosqichdan — ma'lumotlar yig'ish, normallashtirish, vaznlash va integral baholash bosqichlaridan iborat bo'lib, uni turli tarmoqlar va korxonalar kesimida qo'llash mumkin. Mazkur metodologiya O'zbekistonda innovatsion marketing sohasidagi mavjud ilmiy bo'shliqlarni to'ldirishga xizmat qiladi.

To'rtinchidan, tadqiqot natijalari innovatsion marketingga investitsiya qilayotgan korxonalarining rentabelligi, mehnat unumdorligi va eksport faolligi boshqa korxonalarga nisbatan sezilarli darajada yuqori ekanligini ko'rsatdi. Bu esa innovatsion marketing konsepsiyasiga o'tish nafaqat nazariy, balki amaliy jihatdan ham samarali ekanligini tasdiqlaydi.

Beshinchidan, amaliy tavsiyalar sifatida quyidagilarni ilgari surish mumkin:

1. O'zbekistonda innovatsion marketing bo'yicha milliy dastur ishlab chiqish va amalga oshirish.
2. Kichik va o'rta biznes subyektlari uchun raqamli marketing bo'yicha grantlar va imtiyozli kreditlash tizimini rivojlantirish.
3. Oliy ta'lim muassasalarida raqamli marketing bo'yicha mutaxassislar tayyorlashni kengaytirish.
4. Korxonalarda innovatsion marketing bo'limlari yoki loyiha guruhlarini tashkil etishni rag'batlantirish.
5. Innovatsion marketing samaradorligini baholash metodologiyasini standartlashtirish va amaliyotga joriy etish.

Kelgusidagi tadqiqotlarda taklif etilgan modelni aniq tarmoqlar kesimida aprobatsiyadan o'tkazish, sun'iy intellekt va katta ma'lumotlar (Big Data)ning innovatsion marketingga ta'sirini chuqurroq tahlil qilish, shuningdek, O'zbekiston korxonalarining xalqaro raqobatbardoshlik mexanizmlarini tadqiq etish maqsadga muvofiqdir. Mazkur yo'nalishlarda olib boriladigan tadqiqotlar mamlakatning innovatsion rivojlanish strategiyasini amalga oshirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 30-yanvardagi "O'zbekiston – 2030" strategiyasini "Atrof-muhitni asrash va 'yashil iqtisodiyot' yili"da amalga oshirishga oid davlat dasturi to'g'risida"gi PF-16-son Farmoni. URL: <https://lex.uz/uz/docs/-7369703>

2. Global Innovation Index 2025: Switzerland, Sweden, US, the Republic of Korea and Singapore Top Ranking. – Geneva: WIPO, 2025. – 252 p.
3. Chaffey D., Ellis-Chadwick F. Digital Marketing: Strategy, Implementation and Practice. 8th Edition. – Pearson, 2022. – 624 p.
4. Kotler P., Kartajaya H., Setiawan I. Marketing 5.0: Technology for Humanity. – Wiley, 2021. – 224 p.
5. Porter M.E. Competitive Strategy. – Free Press, 1980. – 396 p.
6. Schumpeter J.A. The Theory of Economic Development. – Transaction Publishers, 1934. – 255 p.
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligi ma'lumotlari. 2024-yil hisoboti. – Toshkent, 2025. URL: <https://stat.uz>
8. WIPO. Uzbekistan Ranking in the Global Innovation Index 2025. URL: <https://www.wipo.int/edocs/gii-ranking/2025/uz.pdf>
9. Ergashxodjayeva Sh.D. Innovatsion marketing. Darslik. – T.: TDIU, 2014. – 178 b.
10. McKinsey Global Institute. The Age of AI in Marketing Report 2024. – New York, 2024.
11. Deloitte. Digital Marketing Trends Report 2025. – London, 2025.
12. OECD. SME and Entrepreneurship Outlook 2024. – Paris: OECD Publishing, 2024.
13. World Economic Forum. Digital Transformation Index 2024. – Geneva, 2024.
14. IT Park Uzbekistan. Yillik hisobot 2024. – T.: 2025.
15. Marketing jurnali. 2025-yil, 11–12-sonlar. URL: <https://marketingjournal.uz>

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 4

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100